

IVAN KMÍNEK

„Proboha, co to je?“ prodralo se mi skrze rty.
„Je to parabiont. Občas přichází tam od Sféry,“
řekl můj společník. „Zdá se, že budeme mít
starosti.“ Potom vytáhl ze svého tlumoku
příruční počítač a začal horečně mačkat
tlačítka. Ta šílená věc se zatím blížila každým
okamžikem. Byla obrovská. Už zakrývala
čtvrtinu oblohy. Už ceiou třetinu. Pláň polilo
světlo plné zeleného jedu.

UTOPIE, NEJLEPŠÍ VERZE

TRIFID

V knižní řadě Paralelní světy vás budeme seznamovat se svéráznými autorskými imaginacemi současných spisovatelů a spisovatelek science fiction a fantasy. V pořadí jednotlivých svazků nebleďte žádný systém, cílem řady je seznámit vás s tím nejlepším z povídkové (ale občas i románové) tvorby většiny moderních českých a později snad i slovenských SF autorů. Naši věrní čtenáři si postupně ve své knihovně vybudují abecedu soudobé fantastiky. Chystáme se vydat od většiny písmen díla hned několika autorů, takže bude záležet jen na vás, které z nich do své abecedy Paralelních světů zařadíte. Máte-li zájem dovědět se více o autorech naší řady nablédněte do knih edice Fandom a SF, zejména do Průvodce paralelními světy.

Paralelní světy

Jan Poláček: Kyberpunk & Heavy

Eva Hauserová: U nás v Agónii

Ivan Kmínek: Utopie, nejlepší verze

Vilma Kadlečková: Legendy o argenitu*

Sanča Fülle: Strážce noci*

Jiří Olšanský: Stroj do lepších časů*

Josef Pecinovský: Termiti**

Fandom a SF

Aleš Langer: Průvodce paralelními světy
(Nástin vývoje české sci-fi 1976-1993)

Jakub Macek: Fandom a text
(Profesionální česká SF a F periodika
před rokem 2000)*

* vyjde brzy :-) ** připravujeme

UTOPIE
NEJLEPŠÍ
VERZE

UNIVERSUM

Ivan
Kmínek

UTOPIE,
NEJLEPŠÍ
VERZE

Zábavné panoptikum
tematicky zaměřené
na odvěký boj
dobra proti dobru

© Ivan Kmínek, 1989, 2006

Cover illustration © Valentino Sani, 2006

© TRITON 2006

ISBN 80-7254-687-2

Nakladatelství Triton s.r.o., Vykáňská 5, 100 00 Praha 10
www.triton-books.cz

Optimista prohlašuje, že žijeme
v nejlepším z možných světů.
Pesimista se obává, že je to pravda.

J. B. CABEL

Svoboda je poznána nutností.

K. MARX

ČÁST PRVNÍ

1.

Daleko za městem, na kamenité planině poblíž Propasti výkřiků, jsem našel unavenou starou břízu a na její spodní větvi pověsil provaz. Přivalil jsem veliký balvan. Stoupl jsem si na něj. Vložil jsem hlavu do smyčky. Řídkou korunou stromu prosvítal Měsíc.

„Světě!“ zvolal jsem a můj hlas se nesl planinou jako Cháronův vzdech. „Světě, proč jsi vlastně takový?“ Odpověděl mi jen vítr. Černý vítr, jenž se plazil při černé zemi.

Pak jsem špičkou boty odvalil balvan a mé tělo začalo neodvolatelně klesat.

Uplynula však sotva setina vteřiny a tmou prořal suchý třesk výstřelu. Provaz povolil. Upadl jsem mezi kamení. Když jsem se vzpamatoval, vstal jsem a sňal oprátku z krku. Její zkrácený konec čpěl spáleninou. Příčinu jsem brzy zjistil: od blízkého křoví se ke mně rychle blížil urostlý muž v dokonale padnoucí modré kombinéze a s ušlechtilými rysy v ostře řezané tváři. Se zjevným uspokojením foukal do hlavně krátké laserové zbraně, od níž se ještě kouřilo.

„Čistá práce, že?“ pochvaloval si a ukazoval na zbytek provazu houpající se na stromě. Když došel až pod břízu, posadil se na plochý kámen.

„Vezměte plac,“ pokynul mi blahosklonně. Zcela fascinován jeho velkolepým zjevem a bohorovným chováním jsem uposlechl.

„Jmenuji se Larden. Martin Larden,“ řekl a podal mi svou drsnou, tvrdou tlapu.

„Kaminsky,“ představil jsem se s nechutí.

Larden z tlumoku vytáhl prostou, ale vydatnou svačinu, a když jsem odmítl jeho nabídku, abych také okusil, pokrčil rameny a s gustem se pustil do jídla.

„To bylo kvůli ženské?“ zvídal mezi důkladnými sousty.

„Po tom je vám houby,“ utrl jsem se. „Chtěl jsem... chtěl jsem si to jen tak vyzkoušet.“

Byla to pravda, nebo ne? Už jsem sám pořádně nevěděl. V každém případě byl ten osudný provaz z krouceného papíru, protože jsem doma lepší nenašel.

„Nelžete,“ odfrkl ten člověk. „Vidím vám až do žaludku.“ Založil ruce za hlavu a zřejmě se chystal k rozsáhlejší promluvě.

Nebylo mu to však dopřáno. Z nedalekého přisedlého křoviska k nám náhle vyrazilo temné, pružné zvíře.

Vypadalo jako šavlozubý tygr rodu *Machairodus*. Strnul jsem v ohavném úleku. Zato můj společník nezaváhal ani na okamžik. Jeho ruka bleskurychle sjela k pouzdru zbraně, a než se obrovská šelma stačila vzepnout k poslednímu skoku, klesla v bezživotí k zemi a tam potichu doutnala.

„A takhle je to pořád,“ postěžoval si Larden. „Člověk nemá chvíli klidu.“

„Co to bylo?“ zeptal jsem se a nasucho polkl.

„Šavlozubý tygr rodu *Machairodus*.“

„Já vím, ale jak se tady ocitl?“

Larden si opět udělal pohodlí. „Poslyšte, příteli, měli bychom si pár věcí ujasnit. Ta šelma... to je to jediné, co vás na tomhle světě udivuje?“

„Jak to myslíte?“ opáčil jsem otázkou.

„Tak, zdá se vám, že je všechno v pořádku?“

„Nevím. Takhle jsem o tom nikdy nepřemýšlel. Mám svých starostí nad hlavu.“

Larden se kradmo rozhlédl, jako by se chtěl ujistit, že jsme v té pustině opravdu sami. Bylo mi čím dál jasnější, že je to cvok.

„Dobrá,“ řekl. „Zřejmě trpíte stejným druhem slepoty jako všichni ostatní. Ale cosi mi říká, že váš případ ještě není tak zcela beznadějný. Povězte mi o sobě něco.“

„Nebude vás to zajímat,“ pokoušel jsem se ho odbýt.

„Naopak. Ohromně mě zajímáte. Jste první nešťastný člověk, kterého jsem v životě potkal, a já cítím, že to má nesmírný význam pro mé pátrání.“

Povzdychl jsem si. Larden byl neodbytný. Zřejmě si osoboval právo blíže poznat toho, komu zachránil život, a to jsem mu mohl těžko upřít.

„Narodil jsem se jako oboustranný sirotek,“ začal jsem.

„Tak?“ zpozorněl Larden. „A to vám připadá normální?“

„Ne docela,“ připustil jsem. „Není to však nic, kvůli čemu by se měl člověk věšet na staré unavené bříze.“

„Plně s vámi souhlasím. Ale teď pokračujte. Pamatujete si něco z raného dětství? To bývá velmi důležité!“

Přemohla mě trýznivá vzpomínka.

„Jednou jsem se omylem vyčural vychovatelce do klobouku. Myslel jsem, že je to nočník, chápete?“ vykřikl jsem. „Byl takový bílý... tuhý... s úzkým lemem... Děti se mi smály...“

Můj hlas se zlomil na sám pokraj šepotu. Plání znělo jenom svištění černého větru, který tu a tam přivál skřek skrytého živočicha.

„V šesti letech jsem se poprvé a naposledy zamiloval,“ pokračoval jsem. „Jmenovala se Karla. Když jednou slavila narozeniny, cítil jsem, že jí musím darovat to, co je mi

na světě nejdražší. Se slzami v očích a srdcem na dlani jsem tedy vzal svou ochočenou krysu Julii, zabalil ji do sametové krabice a odnesl své zbožňované. Hodila Julinku kočce. Svě vyžrané líné kočce. Stal jsem se cynikem.“

„Hloupost,“ řekl Martin Larden a zamyšleně hleděl na Měsíc. „Vy máte k cynismu stejně daleko jako já. Ale nechte se vyrušovat.“

„Po ukončení dětství jsem se přihlásil na střední školu, jejíž zaměření si už nepamatuji. Moje žlázy nedlouho poté začaly produkovat hormony světobolu. Život jsem tehdy nazýval ‚bědnou mrchou žití‘ a psal jsem básně. Mé verše bojovaly proti všemu. Analyzoval jsem v nich všechnu převtářku a falešné štěstí světa a především v nich napadal zkostnatělý svět svých rodičů.“

„Vašich rodičů?“ podivil se Larden. „Říkal jste přece, že jste oboustranný sirotek!“

„Vyprošuji si, abyste mě chytal za slovo,“ ohradil jsem se prudce. „Nechápu, proč vám to vlastně všechno vykládám, když mi nevěříte.“

„Ale věřím vám. Samozřejmě, že vám věřím. Pokračujte, prosím, pane Kaminsky. S tím falešným štěstím světa, to jste řekl velmi hezky. Povězte mi teď něco o vašem vztahu k ženám. Jsou to potvory, že?“

„Ženy v mých básních vystupovaly jako vlčice růžové smrti. Jenomže já jsem po nich zběsile toužil. Toužil jsem po nich, až mi na kůži naskakovaly puchýře a na vlhký polštář padaly chomáče vlasů. Moje půlnoční volání však žádána z nich nevyslyšela. Byl jsem nešťastný. Nakonec jsem se přihlásil do mládežnické organizace, od jejíchž schůzek jsem si sliboval vření nespoutané tělesnosti. Byly to však jen iluze. Udělali mě pokladníkem. Při mém tehdejší laxním vztahu k hodnotám jsem půjčoval kde komu, obzvlášť hezkým dívkám, a tak moje kasa brzy udělala bankrot.“

Černý vítr se trochu uklidnil a nastalo takové ticho, že bylo slyšet šelesty třaslavého dlouhonohého hmyzu.

„Z toho radostného kvasu a krásných mladých lidí na mě padly těžké deprese. Studium mě nebavilo. Po třetím ročníku jsem toho nechal.“

Larden nehybně seděl a díval se kamsi k Propasti.

„Když vás člověk poslouchá, příliš nepookřeje,“ řekl.

„A to všechno ještě značně zlehčuji,“ upozornil jsem. „Nebavilo mě vůbec nic, rozumíte? Všechno mi připadalo jaksi... nepodstatné. Mělké. Nakaširované. Kulturní dění mě neoslovovalo. Zájmová činnost mi připadala jenom jako způsob, jak si ranami pilných kladívek vytlouct z hlavy poslední zbytky rozumu. Když jsem procházel kolem plných výloh, když jsem krájel čerstvý, voňavý chléb, když jsem shlížel z Šedého vrchu na vyrovnané řady nových bloků předměstí, necítil jsem vůbec nic. Nic. Docela nic.“

Larden se zvedl: „Poslyšte, udělala se mi z vás zima. Rozdělám oheň, co říkáte?“

„Beze všeho,“ pokrčil jsem otráveně rameny. „Mně na tom nezáleží.“

Můj společník hbitě nalámal slušnou náruč dřeva z vyschlých křovisek a zanedlouho už plápolala malá hranice. A já jsem ucítil potřebu pokračovat ve své zpovědi.

„Postupem času jsem došel k názoru, že všechno lidské konání má asi takový smysl jako světélkování hnijícího pařezu. Upadl jsem do jakési strnulosti. Celé dny jsem sedával doma a civěl do pravého horního rohu svého pokoje. Pamatuji si, že tam byla veliká prasklina ve tvaru širokého písmene L. Občas jsem pohlédl z okna, a když jsem tam uviděl chodce, spěchající na všechny strany světa, popadl mě záchvat nehezkého smíchu. Podobné pocity chorobného veselí jsem zažíval z neznámého důvodu i při pohledu na hodinky a na kalendář. Živil jsem se jeskyňářským kon-

centrátem Spelea s prošlou záruční lhůtou. Můj tep se brzy ustálil na pětáctyřicítce. Krevní tlak byl devadesát na padesát. Přestal jsem odpovídat na pozdravy.“

Martin Larden prohrábl oheň. „Zajímavé,“ poznamenal. „A to je všechno?“

„To vůbec není všechno. To hlavní teprve přijde, vážený pane. Když jsem tak zase jednou seděl a civěl do pravého horního rohu svého pokoje, kdosi zazvonil. Byl to pojišťovací agent. Přišel mi nabídnout velmi výhodné životní pojištění.“

„Samozřejmě jste s ním vyrazil dveře.“

„Vůbec ne! Nevyrazil jsem s ním dveře. Stalo se něco zvláštního. Dal jsem se s tím sympatickým člověkem do řeči. Vypytał jsem se na jeho práci a on mi o ní vyprávěl. A já jsem náhle zjistil, že mi zase v žilách začíná kolovat krev. Jako bych procítal z dlouhého spánku. Objevil jsem smysl života, rozumíte?“

Larden udiveně zdvihl své husté obočí: „Máte na mysli tu pojistku, co s vámi přišel uzavřít?“

„Vůbec ne!“ rozhořčil jsem se nad jeho nechápavostí. „Prostě jsem náhle zjistil, že celou bytostí toužím stát se pojišťovacím agentem!“

Prudký závan černého větru sčísl oheň do žhoucí hřívy, která nám olízla nohy. Larden si zamyšleně pohrával s pouzdrem své zbraně.

„Poslechněte, to je přece evidentní nesmysl,“ řekl po chvíli. „Tak vy mi chcete tvrdit, že vy, právě vy, jste se náhle takhle pomínil a zatoužil po pojišťovací kariéře?“

„A proč ne?“ ohradil jsem se ostře. „Není to nádherné povolání? Nesetkáte se díky němu se spoustou zajímavých lidí? Ale nejpodstatnější je, že vy těm lidem opravdu pomáháte. Pojišťovák je totiž misionář moderní doby, který nepřináší jen sladká slova, ale skutečnou pomoc! Uvědomujete si to vůbec?“

„Pokračujte, člověče,“ řekl Larden vzrušeně a zdál se dost otřesen. „Pokusím se vás vyslechnout až do konce.“

„Ještě téhož dne, kdy mě navštívil agent firmy Univer-sum, jsem se stal jejím zaměstnancem,“ vzpomínal jsem. „Bylo úžasné, jak jsem se náhle postavil na nohy. V pojišťovně se mi všechno nesmírně líbilo. Všechno na mě hluboce působilo: mramorové obložení, tlusté skleněné přepážky v rámech z dočerna omšelého mahagonu, obratně formulované poutače a plakáty, prostě všechno. Byl tehdy pátek a hned následující pondělí jsem se vydal jako řadový agent na svou první služební pochůzku. Tenkrát začalo mé skutečné utrpení.“

„Rozumím vám čím dál méně,“ řekl Larden znepokojeně.

„Hned. Hned pochopíte. Když se otevřely dveře první domácnosti, které jsem přinášel úlevu, a já pohlédl do očí nevraživého důchodce, nevydal jsem ze sebe ani hlásku. Za chvíli mi ten člověk přibouchl dveře před nosem. Bylo mi nanic. Myslel jsem, že se to časem spraví, ale doufal jsem marně. Asi po třech měsících, během kterých se mně nepodařilo uzavřít ani jednu jedinou pojistku, mi bylo všechno jasné: jsem chorobně nesmělý. Vůbec se na pojišťovacího agenta nehodím. Jenže zároveň jsem cítil, že nic jiného nechci v životě dělat. Byl jsem v pasti. V pasti, ze které není úniku. A vezím v ní podnes.“

Plameny u mých nohou se svíjely jako pouštní hadi Darnaré. Martin Larden vzal kus oprátky, která ležela opodál, a nasadil si ji na krk: „Ať visím, jestli tohle není nejhlupejší historie, jakou jsem kdy slyšel.“ Pak si ke mně přisedl blíž, a dokonce mi položil svou těžkou tlapu na rameno: „Příteli, teď ale žerty stranou. Určitě je vám jasné, že tady něco nehraje.“

Nechápavě jsem se na něj podíval.

„Váš příběh je přece evidentně tak uhozený, že nemůže být pravdivý. Je to jen obrázek z jakéhosi panoptika. Věřte mi, moje intuice je vytríbena léty cviku.“

„Cože?“ rozhořčil jsem se. „Vy si myslíte, že lžu?“

„Ale vůbec ne! Jde o něco jiného. Daleko horšího. Celý tenhle svět je úplně falešný. Například vy: vaše vykoлеjená psychika a schematický životopis. Popravdě řečeno, jste jakýsi velmi nepravděpodobný typ hlupáka.“

„Zatímco vy jste zřejmě superman,“ pokusil jsem se bránit sarkasmem.

„Ano, vystihl jste to velmi přesně,“ přitakal Larden, aniž hnul brvou. „Těžko se mi o tom mluví, ale jistě jste si všiml, že na první pohled vzbuzuji mimořádnou důvěru. Přitom je nám oběma jasné, že za tím nestojí jen můj příjemný vzhled a vyrovnané chování. To by bylo trochu málo. Stejně důležité jsou i moje široké znalosti z mnoha oborů a schopnost umět si poradit v každé situaci. Zní to, pravda, trochu nevkusně, ale myslím si, že mám dokonce jakési vyšší poslání, které zatím nechápu, ale které...“

Larden však nedopověděl. Náhle v půli větu utál a v mžiku byl na nohou. Ostražitě pozoroval okolí. Svaly pod kombinézou se mu napjaly. Chvíli jsem na něj nechápavě zíral, ale pak... pak, aniž jsem přesně věděl proč, se mi zježily vlasy a stály jako hřebíky.

Potom se můj společník obrátil k severu a zaujal bojový postoj. Ohlédl jsem se a viděl, že od zamlženého obzoru, rozsvíceného náhle bledou zelenou září, se k nám cosi děsného blíží. Vypadalo to jako medúza. Jiskřící a chvějící se medúza se stovkami panožek a chapadel. Vydávala táhlý basový řev, z něhož mi naskočila husí kůže. Zdálo se, že pluje vzduchem přímo k našemu ohni jako hnusný, rosolovitý fénix.

„Nehýbejte se!“ přikázal Larden šeptem.

„Proboha, co to je?“ prodralo se mi skrze rty.

„Je to parabiont. Občas přichází tam od Sféry,“ řekl můj společník. „Zdá se, že budeme mít starosti.“ Potom vytáhl ze svého tlumoku příruční počítač a začal horečně mačkat tlačítka. Ta šílená věc se zatím blížila každým okamžikem. Byla obrovská. Už zakrývala čtvrtinu oblohy. Už celou třetinu. Pláň polilo světlo plné zeleného jedu.

Poklesla pode mnou kolena. „Tak přestaňte už s tím blbnutím a dělejte něco!“ zařval jsem a hlas mi přeskočil.

„Dělám, co můžu,“ řekl můj společník v nouzi. „Nevidíte, že řeším anihilační rovnice?“

„Cože?“

„Parabionta lze zničit jenom kvazidivergentní anihilací po Thorn–Wiesermannově biočáře,“ poučil mě Larden. „Právě počítám parametry.“

Potom však náhle zaúpěl: „Krucifix, zaseklo se mi rovnítko!“ V následujícím okamžiku vytáhl z kombinézy šroubovák a odkryl nitro počítače.

„Chcete s něčím pomoci?“ zeptal jsem se.

„Všechno byste jen zvrstal,“ procedil Larden. „Stůjte a nehýbejte se!“

Oprava našťestí trvala jen pár vteřin. Ve chvíli, kdy se ta věc vznášela nad našimi hlavami a vytvořila se v ní jakási ohavná hluboká nálevka, začal Larden se zpětnou montáží krytu.

„Tak pospěšte si!“ žadonil jsem.

„Musím připevnit ten kryt.“

„Nešlo by to i bez něj?“

„Jsem zvyklý všechno dělat pořádně,“ řekl Larden nedůtklivě. „Ale pro tentokrát budiž.“

Rezolutně zmáčkl opravené tlačítko a parabiont vzápětí zmizel. Prostě zmizel. A rozpadl se v houf jisker a deštík ja-

kého si slizu, který zapadl mezi kamení. Pálily mě oči. Dostal jsem z toho zeleného světla zánět spojivek.

„Měli jsme štěstí,“ řekl Larden. „Tentokrát na zničení toho svinstva stačilo pouhé teoretické řešení anihilační rovnice. Parabiont je velmi inteligentní a pochopil, že prohrál. Nebývá to tak vždycky, to mi věřte. Doufám, že jednoho dne tu bestii ochočím.“

Vytáhl z tlumoku čturu a důkladně si lokl. Pak mně ji podal. Byla to jen voda, zteplalá a páchnoucí, ale já ji chlemtal jako nektar. Můj zvláštní společník se mezitím znovu pohodlně natáhl pod smutnou břízu, na níž už jsem měl pár hodin viset.

„Kde jsme to jenom přestali?“ uvažoval. „Příteli, jistě jste ohromen monstry, která tu na planině řádí a s nimiž mám prakticky denně co do činění. Radím vám ale, abyste svou pozornost obrátil raději k lidem. K sobě. K městu, které spí za našimi zády. Neboť především na nás je cosi monstrózního.“

Špatně živený oheň dohasínal a plání znovu zadul černý vítr. Mlčel jsem. Nevěděl jsem, co podotknout.

Larden povstal. „Kaminsky, důvěru za důvěru. Svěřil jsem se vám a dal se vám všanc. Navrhuji společnou přísahu, souhlasíte?“

Mlčel jsem.

A Larden náhle zvedl ruku do výše a druhou ukázal na starou unavenou břízu.

„Příteli, opakujte po mně: Při tomto stromu smrti a životadárné Luně...“

„Při tomto stromu smrti a životadárné Luně...“

„... přísaháme, že neustaneme,“

„... přísaháme, že neustaneme,“

„... dokud nezjistíme, kdo jsme a odkud přicházíme.“

„... dokud nezjistíme, kdo jsme a odkud přicházíme.“

„K tomu nám dopomáhej Kniha.“

„Kniha? Jaká Kniha?“ řekl jsem rozpačitě.

„Všechno se včas dozvíte,“ odbyl mě Larden netrpělivě. „Teď stvrďte přísahu.“

„K tomu nám dopomáhej Kniha,“ dokončil jsem, aby už byl ten trapný ceremoniál za mnou.

Larden pak potřásl mou bezvládnou rukou. „Díky,“ řekl. „A nyní se budeme muset rozloučit. Mám ještě nějaké povinnosti. Kdy se uvidíme?“

„Přijďte dnes večer ke Třem liškám, jestli se vám to hodí,“ navrhl jsem.

„Ke třem liškám? Neznám. Doufám, že to není hostinec?!“

„Jistě.“

„Zbláznil jste se? To můžeme naše plány rovnou nechat vytroubit na náměstí! Ostatně jsem abstinent,“ dodal Larden. „V sedm vás budu čekat pod Ferdinandovým obloukem. Přijdete?“

„Přijdu,“ řekl jsem, abych už se ho nějak zbavil. Byl jsem nesmírně unaven.

„Mimochodem, jmenuju se Martin,“ řekl Larden a znovu mi nabídl pravici.

„Jmenuju se Viktor,“ řekl jsem.

„Tak dnes večer, Viktor.“

„Platí, Martine.“

Ani nevím, kdy a jak vlastně zmizel. Najednou jsem byl sám. Pak se do mě dala zimnice a já jsem se rychle vydal k jihu. Směřem k městu. Když jsem došel až na konečnou autobus, bylo už k šesté. Řidič vozu si mě prohlížel jako exotické zvíře. Tady, na samém okraji pustiny, asi sbíral pasažéry jen málokdy. Zaplatil jsem jízdenku, ztěžka dopadl na zadní sedadlo a okamžitě usnul.

2.

Ten den, alespoň podle slov mého šéfa, jsem měl jednu z posledních příležitostí vyvrátit svou pověst nejneschopnějšího agenta naší pobočky Pojišťovny. Hrozila mi výpověď. Moji šťastnější kolegové se mnou cítili, snažili se mi i četnými radami pomoci, ale mě to jen uráželo a uvádělo do rozpaků. Nestál jsem o ty jejich samaritánské útěchy.

V hlubokém zamyšlení jsem toho rána došel až do svého srdce svého služebního okrsku. Před domem číslo sto tři v Liliové ulici, který byl na řadě, jsem naposledy zkontroloval bezchybnost svého oblečení, srovnal v kufříku formuláře a rozhodným krokem vstoupil do tmavé chodby. Stanul jsem před prvními dveřmi a ve spáncích mi zabušil tep. Zazvonil jsem.

Otevřít přišla malá vyschlá stařenka s očima plnými zelených žilek.

„Dobrý den,“ řekl jsem zvučně. „Jsem zástupce pojišťovacího domu Universeum a přicházím za vámi s jistou mimořádně výhodnou nabídkou.“

Stařenka na mě hleděla očima plnými zelených žilek a pomalu cosi žvýkala. K jejím hrbolatým nohám ve vrásčitých punčochách se přitulila kočka.

„Naše pojišťovna... ostatně na tom snad nezáleží. Vezměte si dnešní pohnutou dobu. Člověk se ani nenaděje a – aniž bych to samozřejmě přivolával – zkrátka je tu pohro-

ma. Co bych vám dlouho vykládal, znáte to sama. Ale především vám chci říct, že se vám v žádném případě nechci vnučovát. Kdybyste cítila, že jsem vám na obtíž...“

Stařenka náhle svou kočku odehnala. „Jedeš, potvoro! Mladej pane, když už jste tady, skočil byste mi naproti pro mlíko? Je to kousek.“

„Ale samozřejmě!“ řekl jsem. „Pomáhat lidem je přece mým posláním!“ A skočil jsem pro to mléko. Potom jsem ještě v stařenčině pokoji přestěhoval otoman k oknu a v kuchyni přitáhl šrouby rozkládaného stolu. „Tak se nezlobte, že jsem vás obtěžoval,“ řekl jsem na rozloučenou a potřásl stařence šedivou rukou. „Moc mě těšilo.“

Když jsem pak kráčel ulicí k další štaci, zmítaly mnou rozporuplné pocity. To, že jsem té ubohé osobě pomohl, mě samozřejmě těšilo. Na druhé straně jsem jako agent firmy opět zklamal. A navíc jsem cítil, že moje míra odvahy je toho dne už vyčerpána. Víc toho nedokážu. Potloukal jsem se proto po městě a snažil se myslet spíš na svoje večerní setkání s Lardenem.

Opravdu zvláštní člověk, ten Larden. Nedalo se popřít, že je přes své psychopatické rysy velmi sympatický, a přátelství, či dokonce jakési absurdní spiklenectví, které mi nabídl, mělo teď pro mě jistou cenu. Jeho způsob života a názory mi věru příliš nevyhovovaly, byl jsem člověk spíš usedlý, ale snad s ním alespoň přijdu na jiné myšlenky.

Bloudil jsem městem a pomalu se blížil k centru. Měsíc svítil jako rybí oko a souhvězdí veřejného osvětlení obnažovalo ze tmy odpolední řeku chodců a já... já jsem chvílemi cítil, že chť nechť podléhám Lardenovým paranoidním bludům. Opravdu, to okolo je až příliš panoptikem, než aby to byl svět. A všední modré tváře kolemjdoucích mi náhle připadaly jako obličej se šťastně se šklebících monster.

Martin Larden přišel přesně. Beze slova jsme si potřásli rukama a stejně mlčky se vydali na cestu. Prošli jsme podzemním bludištěm Rudolfových Pasáží – zřejmě abychom za sebou zametli stopy – a pak jsme nasedli na linku C 2 podzemní dráhy. Z konečné nás pak autobus číslo 312 zavezl až daleko za poslední sídliště. Nikdy jsem v těch jižních končinách nebyl. Nad mělkými roklemi z městského guána se tam táhly dlouhé konstrukce neznámých potrubí a v dávno opuštěných zahrádkářských koloniích rostl jen divoký bledý lišejník. Bylo to nepěkné místo.

Šli jsme po sotva patrných úbočích starých skládek, po hřbetech odvěkých vrakovišť a po zkroucených viaduktech nad slepými kalojemy, až jsme dorazili na jakousi mýtinu. Pod vysokou skálou s vrcholem ve tvaru lví hlavy stál malý domek. Vlastně spíš srub.

„Vítám tě ve svém sídle, Viktoro,“ řekl Martin Larden a odemkl. Vstoupili jsme dovnitř.

Martinova chata byla zařízena navýsost prostě. Dubový nábytek z nahrubo otesaných fošen, pár polic a v rohu okovaná truhla, počítač staršího typu, krb ze žulových kamenů a po stěnách... po stěnách hlavy přišer.

„To jsou mé trofeje,“ prohlásil Martin a v jeho hlase zazněla těžko skrývaná hrdost. Pak zaklepal na plech svého počítače. „A tohle je můj Adolf,“ řekl.

Posadil jsem se. Můj hostitel přichystal na ohni rychlé občerstvení z neznámého, křehkého masa a do sklenek rozlil ovocnou šťávu.

„Budu ti teď něco vyprávět,“ řekl, zatímco jsem se věnoval chutné pečení. „Slyšel jsi někdy o Propasti výkřiků?“

„Jistě,“ odpověděl jsem. „Poblíž Propasti jsi mi přece zachránil život.“

„Jestlipak víš, jak ta díra přišla ke svému jménu?“

Zavrtěl jsem hlavou.

„To jméno jsem jí dal já.“ Martin usedl k ohni a přiložil náruč šedého dřeva. „Byl jsem kdysi jedním z mála smrtelníků, kteří stanuli na jejím dně. V nejhlubším místě té šílené jámy je jezero. Bezedné jezero. Stál jsem tehdy na jeho břehu, chvěl se hrůzou – rozumíš, já, Martin Larden, jsem se chvěl hrůzou – a cítil jsem, že tam někde se rodí černý vítr. A pak náhle zazněl výkřik.“

Plameny v krbu na chvíli pohasly. Martin je musel důkladně povzbudit pohrabáčem.

„Výkřik?“ zeptal jsem se tiše. „Kdo to vykřikl?“

„Nevím,“ pokrčil Martin rameny. „Ten výkřik jako by přicházel z nebes a pekla zároveň. Jako by se na chvíli zastavil čas a svět ztuhl v rosol.“

„Napínáš mě, Martine. Co řekl ten hlas?“

„Řekl ‚do prdele...‘,“ prohlásil Martin a sklonil hlavu. „Řekl ‚do prdele, že já jsem u Jezera zapomněl ten šanon?‘“

„A dál? Co bylo dál?“

Martin hned neodpověděl. Vstal a přistoupil ke své okované truhle. Otevřel speciální, trojitě jištěný zámek. Víko se otevřelo. Můj společník z lůna truhly vytáhl těžký kancelářský šanon.

„Za skalním výčnělkem jsem pak ve starém, polozbořeném altánku objevil tohle. Důvěrně tomu říkám Kniha. Jsem muž činu a dlouho jsem tehdy neváhal. Sebral jsem tu věc a rychle zmizel, protože jsem podvědomě tušil, co se mi to dostává do rukou. Ten hlas jsem už nezaslechl.“

Vzal jsem ty desky do rukou a otevřel je. Pak jsem pohlédl na první z vložených listů. Nerozuměl jsem však ani jedinému slovu. Byla tam pouhá chaotická řada písmen a číslic. A na všech dalších listech totéž.

„Ty tomu rozumíš, Martine?“ otázal jsem se zklamaně.

„Zatím ne,“ připustil můj společník. „Dnes, v sedm hodin dvacet šest minut ráno, jsem však rozluštil šifru.“

Pak ho přemohlo vzrušení: „Stálo mě to čtyři roky života. Jeden a půl roku pátrání a tvrdé práce. Dvanáct tisíc hodin strojového času. Ale dokázal jsem to. Můj Adolf před několika hodinami přeložil první věty textu. Tady jsou.“

Martin odtrhl z tiskárny počítače pruh papíru. Stálo na něm:

 PROJEKT BENTHAM

č. j. 804-III/C
 STUPEŇ UTAJENÍ 1A!

V případě ztráty nebo zneužití použijte
 nejbližší depersonalizátor!

„Tak co tomu říkáš?“ zeptal se Martin.

Pokrčil jsem rameny. Nechtěl jsem se nějakým nepředloženým výrokiem svého duševně postiženého přítele dotknout.

„Takže tebe to nezajímá,“ řekl.

„Naopak!“

„Mohl jsem si to myslet. S tebou to vůbec neotřásl. Jsi člověk bez jakéhokoliv vzletu. Bez fantazie. Měšťák.“

„Zatím prostě ničemu nerozumím,“ pokusil jsem se bránit.

„A ani rozumět nechceš.“

„Vysvětli mi to, Martine! Jsem jedno veliké ucho!“

Místo odpovědi můj přítel vstal a vyšel před srub.

Mlčky jsem ho následoval. On pak vytáhl z pouzdra svou laserovou pistoli a nenadále vystřelil k nebesům. Pa-prsek, jak se dalo očekávat, se v ostrém úhlu odrazil od Sféry a vrátil se k zemi v pustinách nedaleko od nás. Podráždilo to můj zánět spojivek.

„Viděl jsi?“ zeptal se Martin.

„Viděl. Paprsek, jak se dalo očekávat, se odrazil od Sféry.“

„A co je to Sféra? Přemýšlel jsi o tom někdy?“

„Braneckerova sféra je neproniknutelná plocha, která ochraňuje svět,“ řekl jsem, jak mě to učili.

„Samozřejmě, nic jiného si nedokážeš představit,“ odfrkl si Martin. „Ale co když za Sférou začíná jiný svět? To tě nikdy nenapadlo?“

Nevěděl jsem, co odpovědět, a tak jsem si špičkou boty pohrával s malým oblázkem.

„A proč je ve dne i v noci jen tma?“ útočil Martin. „Proč ve dne na nebi září Měsíc?“

Hluboce jsem si povzdychl. Ptát se po smyslu tmy mi připadalo, mírně řečeno, jako projev nevyrovnaného myšlení.

„Tam v Knize jsou všechny tyto otázky zodpovězeny,“ řekl Martin. „Ale pana Kaminského to zřejmě nezajímá. Nezajímá ho ani to, že jsem nad luštěním šifry strávil nejlepší měsíce svého života.“

„Tak dost,“ přerušil jsem ho. „Naříkáš jako stará bába. Styď se, Martine.“

Zdálo se, že jsem zasáhl jeho citlivé místo. „Máš pravdu. Odpusť. Raději se pustíme do práce. Když půjde všechno dobře, mohli bychom dnes dešifrovat takových dvacet stran textu.“

Atmosféra nabyla na věčnosti. Vrátili jsme se do srubu a Martin za námi zamkl. Potom vytáhl další láhev svého ovocného nektaru, z něhož už mě pálila žába, a rozdělil práci. On si sedl k Adolfovi, zatímco já jsem měl štosovat pokažený papír z tiskárny a balit jej pro sběrnou.

Asi za hodinu Martin vzrušeně poposedl: „Hleďme, začíná se to rýsovat!“

Pustil jsem připravený balík a nahlédl mu přes rameno.

A spatřil jsem tyto řádky:

Dokument č. 1
MEMORANDUM

ze zasedání Vědeckotechnické rady,
konaného dne 27. ledna 2130

„Proboha!“ vykřikl jsem. „Ta listina je přes tři sta let stará!“

„Ovládej se,“ řekl Martin. „Takhle své rezervy údivu vyčerpáš dřív, než je začneš opravdu potřebovat.“

Počítač Adolf vyklepal další zprávu z propasti věků.

Dnes, kdy věda o člověku dosáhla úrovně Z 12, stojíme před nejradostnějším úkolem dějin: vytvořit pro člověka Nejlepší z možných světů. Po všeobecné poradě bylo rozhodnuto vycházet z Benthamova principu „Co nejvíc štěstí pro co největší množství lidí“ a dále z následujících zásad a opatření:

Počítač se odmlčel. Zdálo se mi, že se pode mnou chvěje země.

„Zdá se mi, že se pode mnou chvěje země,“ zašeptal jsem.

„Co to říkáš?“ zeptal se Martin roztržitě. „Že se chvěje země? Počkej... Opravdu!“

Tak se mi to tedy nezdálo.

Země se vlnila a chvěla čím dál víc a potom už i hřměla. Stěny srubu zaskřípaly. Uprostřed podlahy se vytvořila trhlinka.

„Probudil se ortobiont!“ vykřikl Martin. „Všeho nech a rychle pryč!“

Vrhl se ke dveřím. Ty však nepovolily. Okénka Martino-va srubu se podobala spíše střílnám, a tak byly dveře naší jedinou spásou.